

דרום אפריקה שונאת את המחזה אותלו מאת ג'קסון לורד, והסיבה מובנת למדי. האיש מסטראטפורד העני, ברוב איזולתו, להעמיד על במה אחת כושים ולבנים גם יחד. נראה שלא שמע מעולם על ה"אפאר" שהייד, אותו עשה הארץ שלא היה בור. בכל אופן, המצב תוקן לאחורונה. כיצד? ובכן, נמצא במאי מוכשר אשר החליט ל"העלות את המחזה של ג'קסון לורד, וותר על דמותו של הכושי. במקומו, הומי צאו כל מיני דיאלוגים נוספים, המסבירים את מעשיו. העיקר שלא יראו את פניו המכוערים על הבימה. ולמה משמשת עכשיו המספחת? עיתון בריטי הציע שיסתירו מאחוריה את ה"בושה".

תיאטרון

הצבא גרוע

נון הכפר

"רוזנטה חוזר משדה הקרב" ו"בילורה" מאת אנג'לו באלוקו בבימת צוותא. עברית: יונתן דוי בוסרסקי - בימוי: עדנה שביט.

כשרוח הדקמרון של פאולוניי חגה עדיין בשמי ההצלה הישראלית, הגיע אנג'לו באלוקו, הידוע בכינויו רוזנטה (כשם גיבור מרבית מחזותיו) בדהרה גדולה אל בימות ישראל.

למרות שנכתבו לפני למעלה מ-400 שנה, שני המערכונים המוצגים בערב של בימת צוותא הם בעצם מודרניים מאד. מלאים וגדושים מחאה פוליטית מתחילתם ועד סופם.

הראשון הוא מעשיה על איכר, שגנבו ממנו את אשתו, והוא מנסה להחזירה אל חיקו, מביתו של סוחר, אשמאי זקן, הר

דוי, גכאי וצרפתי ב"רוזנטה" "הרא" ו"תחת"

משפיע עליה מכל טוב. השני, הוא סיפורו של איכר שניסה מלוא כשכיר-חרב במשך כמה חודשים, כדי למצוא מיפלט מן ה"בצורת שירדה על כפרו, אבל כשהוא מגלה שהצבא גרוע אפילו מן ה"בצורת" חוזר הביתה, מסתבר לו שנותר גם ללא המעט שהיה לו קודם.

כל זה טוב ויפה, אם מצליחים, באיזושהי צורה לשמור על העסיסיות וההומור של המקור האיטלקי, אשר נכתב בניב כפרי מלא וגדוש ניבולייפה מכל הסוגים. אלא שהגירסה העברית היא כה דלה עד ש"הרא", "תחת" ועוד מושגים מסוג זה מתחילים להיות לטורח, כאשר שום דבר יותר ציורי אינו נלווה אליהם. והדבר מפריע בעיקר במערכון הראשון (בילורה).

רוזנטה חוזר משדה הקרב מציע כבר דמויות הרבה יותר מגובשות, ובעזרת שפת רעיונות בימיו (למרות הגומה גרר טסקית מיותרת פה ושם), מצליח המערי כון, מבעד לגלייה צחוק, להעביר את מר

"אמריקאן פולק באלט" שמאלץ ואינדיאנים

סיפור חייו של זוג נשוי ממוצע, על השיגרה והשימון שבהם, עם שיחות אינסופיות הסדור-תוכן, עם חוסר הקומור ניקציה והמריבות הקטנות, עם בגידה קטנה ואהבה קטנה והילד הקטן תמיד, ש"מרחיק את ההורים במקום לקרובם, וגורם להם למשבר כשהוא עוזב את הבית וכ"ה, הסיפור הזה נכתב כבר פעמים אין-ספור לפני כן, ובצורה הרבה יותר מקורית ומעניינת, ועם הומור יותר חריף ומפוקח מאשר במחזה של ניקולאי.

בתוך ים ההבלים והשיעמום, בו שקועה ההצגה, מנסים שני שחקנים מיקצועיים, ליא קניג ושמואל עצמון, ליצור יש מאין, אלא, שלא הם, ולא המצאות הבמאי ו"התפאורה, מצליחים להתגבר על חוקי ה"טבע, זו בכדי הכל בועת סבון, ועם כל ההשתתפות בצער הנוטלים חלק במיבצע, הבעה נשאת שקופה מן ההתחלה ועד הסוף, עד שאין מרגישים כימעט בקיומה. מוטב אילו לא ראו אותה כלל.

גורלם של איכרים, אשר ברוב "רעבותם" (כנאמר בהצגה) מוכנים אפילו לנגוס נגי"סה בריאה ברגל של עצמם. המישחק (הרבה יותר טוב גם הוא ב"חלק השני), התלבושות ועיצוב הדמויות מזכירים מאד את פאולוניי. ולמרות שזה רחוק מאד מן הדקמרון, את המערכון הר"שני כדאי בהחלט לראות.

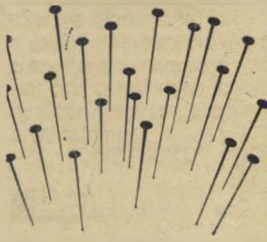
שינונון בשניים

"פיקניק לשניים" מאת אלדו ניי-קולאי בתיאטרון הבימה, עברית: צבי רוזן - במאי: צבי שטופלר - תפאורה: לידיה פניקסינגני. בהשתתפות ליא קניג ושמואל עצמון.

אילו היתה זאת תוכנית-בידור לשניים בתיאטרון פרברים, ניהא, כהצגה בתיאטרון ה"רון הלאומי, זה עוד אחד מסידרת ה"אבסורדים, שאינם מפתיצים כבר איש.

עברית מדוברת לא נורמלית

נואת דן בן-אנוש ונתיבה בן-יהודה

יש לו סיכות בתחת

איזה זים!

דייזים זהב

שְׁפֵלָה ש', פס מתכת, המושם מתחת לנלגלי המכונית השקועה בחול או בבוץ, כדי לסייע להור צאתה ממצב זה.

הצחקת אותי! תגובה מזלזלת על הצעה שאינה מתקבלת, העושה את המציע ואת הצעתו למגוחכים.

א: "אני אאסוף את המסטינגים ואת תר-חצי אותם, טוב?" **ב:** "הצחקת אותי!" * "דיין יפסיק לחפור עתיקות? הצחקת אותי!"

גִּיטִים ש', מסמרות, מסמרי מתכת ללא ראש.

השפִּיץ גִּיטִים ביטוי שפירושו: היה מרוצה מאוד, התענג, נהנה הנאה מרובה, קיבל סי-פוק רב.

כִּשְׁחָם קִיבְלוּ את ההודעה שהבת שלהם עברה את הבגרות, התחילו להשפִּיץ גִּיטִים. * "כל הבנות בבסיס מתות עליו, והוא לא נוקף אצבע. פשוט משפִּיץ גִּיטִים וזהו!"

חֲרָצֶף ש', מיסות צואה הצפות על היים ומור-טלות על-ידי הגלים אל החוף. בעיקר בימה של תל-אביב. (קיצור המלים: חרא-צף).

אני לא חושב ביטוי שפירושו: אני חורשב שלא. **א:** "אתה תחשוב על ההצעה שלי?" **ב:** "אני לא חושב." * "אני לא חושב שיהיה לי זמן מחר."

פִּיקָס מסודר למשעי, הוכן כהלכה. "שמתי לך דלק, שמן, מים, בדקתי ת'אוויר, הכל פיקס."

צִינְגָלָה ש', בדל סיגוריה, סיגוריה דקה מלור-פפת גיד.

מִצְאוּ אֶפֶס פִּסִיק אֶפֶס אֶפֶס משהו נפס ב"צינגלה שנשארה במאפרה, ולקחו את כולם ל"משטרה."

מדור זה הוא תוספת למזון המפורסם ש"דן בן-אמוץ ונתיבה בן-יהודה. הקוראים מזומנים לשקוח למערכת מלים וביטויים משהם.

מחול

"הי הו"

נוסח ארה"ב

| "אמריקן פולק באלט".

אמנם זאת להקה אמריקאית, אבל זהו הפרט המדויק היחידי בשמה. כי מה ש"נוגע לפולקלור, הוא שופץ, תוקן, סויד וטוויח, כמו שאומרים באידיש, "פארטאצ'ד אונד פארבעסערט", עד שלא נותר הרבה מן הספונטניות הטבעיות של מחול עממי. אשר למושג באלט, זה קצת יותר מסר-בד. כי להופעה הזאת אפשר לקרוא, בצד-רה יותר מדויקת, "חזיון" המנסה להחיות את ימיהוזהר של יישוב ארצות-הברית, בעזרת מספר (ראובן זינגר), תמונות חיות, שיריעים וריקודים, וריקודים אלה אינם כלי-כך עממיים, אבל גם לסינגנון וללי-טוש של הבאלט לא הגיעו עדיין.

מה שיצא מכל העסק הוא מחווה ל"שנות החלוציות באמריקה, תמונות מלאות אהבת-מולדת והעם היושב בתוכה (שגרי-רות ארצות-הברית היא תומכת נלהבת, כנראה, בהופעה), שצעדו אפילו צעד אחד קדימה, והכירו במקום המגיע לאינדיאנים ולתרבות שלהם בהיסטוריה האמריקאית.

כל עוד התמונות הללו עוסקות בפרקים התוססים והעלילים יותר בתולדות ה"יום התיישבות, כמו ב"לילה במחנה" או "יום ראשון בכפר", זה דווקא משעשע ומלא מרץ. הרקדנים הצעירים שופעים חן, ו"מדביקים במצב הרוח המרומם שלהם. אולם כשמנסים לעבור לדרמה מסוגנת, הופכת ההצגה למייגעת: הכריאוגרפיה, המתרחקת מן העממיות עוד יותר, אינה מן העשירות ביותר, וב"רחובות לארדו", סיפור על איש-מערב שנורה למוות ואין יודעים כלל את זהותו, מגיע הפאתוס ל"שיא. אפילו בהוליווד לא מייצרים כבר "שמאלץ" כזה.

ספרים

נויסון עדיין רובב

The "פרשת נשיקת האורגמן", מאת Cash of the Crimson Giff ארל סטאנלי גארדנר, הוצאת פוקט בוקס 1971 — 176 עמודים, 5.40 ל"י.

ומן קצר לפני מותו, עשה שבועון אמרי-קני חשבון שארל סטאנלי גארדנר, אביו ה"רוחני של פרי מייסון, מכר יותר ספרים מכל סופר אחר בעולם, והמתחרה היחידי שלו הוא ספר... התנ"ך.

למראה הופעתו המחדשת של פרי מיי-סון, כמה שנים לאחר מותו של גארדנר, על דוכני הספר, כמעט וניתן לחשוך שהמכירה לקנתה לסופר סגולות נצח, אבל אין צורך לדאוג. המדובר בסיפור קצר שפורסם לפני 25 שנים בירחון, אליו הוסיפו עוד שלוש מעשיות קצרות מימי נעוריו של גארדנר, עוד בטרם המציא את הפרקליט הכל יכול. זה אמנם קצת בוטר וחסר את החלקלקות המקצועית של השנים המאוחרות, אבל יכול (המשך בעמוד 12)